

Nr 534.

Av herr **Sandström m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 258, med förslag till förordning angående mjölkavgift, m. m.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 258 den 12 maj 1933 till innevarande års riksdag framlagt förslag till förordning angående mjölkavgift, m. m. Förslaget innebär att nu gällande förordning angående upptagande av vissa avgifter för åstadkommande av förbättrad organisation vid avsättningen av mjölk och mejeriprodukter den 30 juni 1932 (nr 325) skall upphöra att gälla och att från och med den 1 juli 1933 i stället skulle tillämpas det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget. Detta innebär bland annat följande:

A inom riket saluförd mjölk ävensom, i den mån Kungl. Maj:t så förordnar, å mjölk, som hos mjölkproducent kommer till användning för beredande av smör och ost, skall utgå en enhetlig avgift, vilken icke må bestämmas högre än till 3 öre.

Vidare skall denna avgift, såvitt fråga är om avgiftspliktig vara, som av mjölkproducent levereras till mejeri eller mjölkhandlare, erläggas av den, som sålunda från mjölkproducenten mottagit varan, samt beträffande annan avgiftspliktig vara av mjölkproducenten.

Slutligen innebär förslaget, att förordningen skall gälla till och med den 30 juni 1935.

Vad först angår en sådan begränsad giltighetstid, som av Kungl. Maj:t föreslagits, anse vi förhållandena för jordbruket i dess helhet och icke minst för den animaliska produktionen vara så bekymmersamma och utsikterna till väsentligt förbättrade förhållanden så små, att mjölkregleringen nu icke på förhand bör begränsas till att gälla allenast två år framåt. Avsevärt tryggare bleve det för jordbruksnäringen, om förordningen fastställdes att gälla tillsvidare. Däremot finna vi det i hög grad önskvärt, att ett bemyndigande för Svenska Mejeriernas Riksförening att uppbära den ifrågasatta mjölkavgiften kan utsträckas att gälla under exempelvis två år med möjlighet givetvis för Kungl. Maj:t att, när förhållandena därtill föranleda, återkalla ett sådant bemyndigande. Utsträckt över en längre period skulle det samma dels lämna riksföreningen önskvärd arbetsro, dels medgiva större möjligheter till nödig anpassning efter växlande marknadsförhållanden, m. m. än ett bemyndigande för kortare tid skulle medgiva.

Vad vidare beträffar den av Kungl. Maj:t föreslagna för hela riket enhetliga avgiften få vi framhålla följande.

Genom att i motiveringen till lagförslaget hava uttalat, att hinder icke bör möta för att fastställa den del av avgiften, som är avsedd att an-

vändas till stödjande av smörpriset, lägre för vissa landsändar, har departementschefen i praktiken tagit avstånd ifrån den enhetliga avgiften. Då departementschefen dessutom framhållit, att vid landets indelning i vissa distrikt för lokal prisutjämning det bör tillses, att spänningen mellan konsumtionsmjölkpris och produktmjölkpris icke företer alltför stora olikheter de olika områdena emellan, torde detta fullt riktiga och berättigade önskemål icke kunna uppfyllas, med mindre författningen jämväl teoretiskt möjliggör fastställandet av olika avgifter inom olika områden. Vi anse nämligen den av departementschefen förebragta utredningen ge tillräckligt stöd åt den uppfattningen, att en tillfredsställande mjölkprisutjämning icke är genomförbar med mindre möjlighet förefinnes att fastställa olika avgifter inom olika områden. Dessa avgifter böra då givetvis anpassas till föreliggande prisförhållanden m. m. En sådan anordning synes oss dessutom vara en förutsättning för en tillstyrkan till det av departementschefen förordade alternativet till användningen av avgiftsmedlen.

Vad slutligen angår författningsförslaget anse vi sådan ändring av det samma önskvärd, att tillverkare av lantsmör och lantost, i den mån Kungl. Maj:t fastställer att avgift därför skall utgå, dels skola erlägga avgift för *försålt* smör och *försäld* ost, dels själva skola erlägga denna avgift även om försäljningen sker till mejeri eller mjölkhandlare. I sistnämnda hänseende synes lydelsen av 4 § i författningsförslaget kunna giva anledning till olika tolkning av begreppet »avgiftspliktig vara».

Härutöver anse vi oss böra framhålla önskvärdheten utav att vid utarbetandet av tillämpningsföreskrifter till förordningen hänsyn i görligaste mån bör tagas till de erfarenheter, som vunnits beträffande ändamålsenligheten i nu gällande föreskrifter. Vi vilja därvid särskilt framhålla svårigheterna att kontrollera nu fritagen hemmaförsäljning av mjölk, då den avhämtas hos producenten m. m. Vidare böra ifrågavarande bestämmelser tillåta större smidighet beträffande upptagande av avgift vid fall av försummelse eller tredska med avgiftens erläggande.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

- att riksdagen måtte besluta,
- dels att förordningen angående mjölkavgift skall gälla tillsvidare,
- dels ock sådan ändrad lydelse av Kungl. Maj:ts förslag till nämnda förordning att olika mjölkavgifter kunna uttagas inom olika områden.

Stockholm den 2 juni 1933.

Nils V. Sandström.

Birger Petersson.

Gösta Liedberg.

Arthur Gustafson
i Kasenberg.

Rickard Westerdahl.

Bernhard Nilsson.